

Kauza Plamen po dalším roce

Původně plánovaný rozsah všech zkoušek byl již v první polovině loňského roku vyčerpán, avšak plamen z nich nevyšel nijak pozitivně. „Jednoznačně nevyhovující byl pro nás kanon zejména ve zkoušce spolehlivosti, kde nedosahoval požadovaných a deklarovaných parametrů,“ říká Josef Neuman, zástupce ředitele projektu L-159 z Národního úřadu pro vyzbrojování. Na základě jednání kolegia ministra obrany (kterého se zúčastnil i A report) bylo rozhodnuto poskytnout pomoc výrobcí plamene firmě ZVI a.s. Všetín tak, aby byl schopen tuto zkoušku zopakovat a problémy odstranit. „Firma tehdy prohlašovala, že příčiny závad jsou jí známy a že na jejich odstranění jí budou stačit tři měsíce. Vzhledem k finančním problémům společnosti se ale ani tento termín nepodařilo dodržet a letové zkoušky k ověření přijatých opatření byly zahájeny až v září 2002,“ vysvětluje Josef Neuman. Podle jeho slov navíc ani tyto zkoušky neprobíhaly nijak uspokojivě.

Před více než rokem jsme se zabývali problémem leteckého kanonu Plamen, jehož vývoj a zkoušky se tehdy značně prodlužovaly. Za tu dobu ale došlo jak na straně výrobce tak i resortu obrany k řadě změn, a tak nebude jistě na škodu si některé alespoň ve stručnosti připomenout.

I když byly možná poruchy odstraněny, objevily se zcela nové závady, které plamen opět pravidelně postihovaly. Dřívější poruchy se dotýkaly zejména vodivé cesty k úderníku a k nábojnici, neboť kanon má elektrické odpalování nábojů. Přepracovat se musel také snímač polohy kanonu, který byl v první fázi příliš citlivý na určité kombinace rázu a teplot. Posledním vážnějším problémem pak bylo vyladění vedení nábojových pásů z kontejneru do kanonu. Kromě toho se objevila i řada „podružných“ nedostatků jako například praskání „výhozů“ prázdných nábojnic. Při nových zkouškách se pak náboje začaly nečekaně zasekávat, čímž přerušily chod celého kanonu. „Původně jsme hledali příčinu ve vadné munici, ale nakonec se ukázalo, že výrobce u některých částí změnil jak tvrdost tak i tloušťku materiálu, což pak vedlo k tomu, že prázdná nábojnice se místo toho, aby vypadla, vracela zpět a znemožnila tak další střelbu,“ doplňuje Josef Neuman. Proces vyladění těchto nových závad pak trval až do konce loňského roku. Nutno ještě poznamenat, že výrobce již v tuto dobu neměl žádnou vlastní municí, takže si ji musel pronajmout z armádních skladů.

Počátkem letošního roku byly zahájeny přípravy k opakované zkoušce spolehlivosti funkce kanonu, která začala 17. února. Bohužel při třetím letu došlo ke katastrofě letounu L-159 ve VVP Jince, čímž se celý proces znovu značně zkomplikoval, neboť byly zničeny tři komplety

kanonu Plamen a dva měřicí kontejnery. I přes určité dohady o tom, kdo za situaci může, rozhodla se firma ZVI nakonec nové kontejnery vyrobit na své náklady. To se podařilo letos v srpnu, a tak jsou k dispozici opět čtyři komplety. Bylo ale rozhodnuto nevyrábět novou měřicí aparaturu, která svou roli sehrála hlavně v počáteční vývoje, avšak vzhledem ke svým možnostem by již v současném stadiu příliš informací nepřinesla. „Pokud výrobce deklaruje, že jde o poslední zkoušku, kdy jediným problémem je spolehlivost, tak v podstatě jako armáda nepotřebujeme nic měřit,“ říká Josef Neuman.

V současné době se po mnoha úvahách a jednáních ve zkouškách pokračuje. Pět zkušebních letů v rámci doplňkových zkoušek bylo provedeno v srpnu a jejich výsledky byly uspokojivé. Po určitých tahanicích byl nakonec podepsán i dodatek o opakované zkoušce spolehlivosti, která byla zahájena 28. srpna letošního roku. V době uzávěrky tohoto čísla zkoušky ještě probíhaly, a tak neznáme jejich výsledek. Nicméně doufáme, že ať už bude jakýkoliv, následná opatření a kroky resortu obrany tomu budou odpovídat, stejně tak jako by měly odpovídat celému průběhu vývoje tohoto zbraňového systému.

Text a foto: Tomáš SOUŠEK